

SBOROVÝ DOPIS Z UHŘÍNĚVSI A Z ŘÍČAN

ZÁŘÍ 2020

Začali jsme nový školní rok a vůbec nevíme, jak bude dál probíhat. To tedy nevíme nikdy, ale tentokrát má nejistota zřetelnou podobu. U dětí i u sebe hlídáme každé zakašláni, každý náznak virózy, všude se promýšlí alternativní možnosti, kdyby náhodou přišla přísná epidemiologická opatření. Jsem velice vděčný za každý projev radosti ze života, se kterým se v této době setkávám. Najednou se věci jako že se někdo těší se svým partnerem na dovolenou, projížďka na kole, setkání s přáteli, žádost o svatební obřad, najednou se všechny jeví takové, jaké vlastně ve své podstatě jsou – zázračné. Radost ze života nemůžeme získat tím, že nám někdo řekne, že bychom se měli radovat ze života. Této radosti se potřebujeme učit a k tomuto učení potřebujeme pomoc.

V těchto dnech hodně vzpomínáme na sestru Květu Sanderovou, která zemřela v poslední srpnovou sobotu v Léčebně dlouhodobě nemocných ve Vršovicích. A to v době, kdy za ní nikdo nesměl, protože se vedení LDN rozhodlo pro preventivní zákaz návštěv. Sestra Sanderová tedy zemřela zcela sama. A přece mi vzpomínka na ní otevírá vděčnost. Otevírá mi její vzpomínky na sborové společenství evangelického sboru v Uhříněvsi, na to, že lidské vazby zde vytvořené přetrvaly všechny lidské bolesti a starosti. To mě okouzlovalo, když jsem o nich slyšel vyprávět, to mě okouzluje, i když na tato vyprávění pouze vzpomínám.

Proto jsem do tohoto sborového dopisu zařadil i vzpomínku sestry Voříkové na život říčanské části našeho sborového společenství v těžké válečné době. Uvědomil jsem si, že jsme – stejně jako generace před námi – dostali nabídku být spolu. Dostali jsme ji díky tomu, že jsme – každý nějakým jiným způsobem – uslyšeli Boží pozvání. A tak tu tedy jsme spolu a spolu se smíme učit nést spolu radosti, starosti, společný výhled i nejistotu. Skutečně nám žádnou jistotu nikdo nezaručí. Ale ona Boží nabídka být spolu jako malá skupina lidí, kterou spojuje víc než vzájemné sympatie a stejné názory, to je něco, co dává naději. Naději, která platí nejenom pro nás: "Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí." (Zj 21,3-4a)

Jiří Ort

Rodinné setkání spojené s biblickým soustředěním

O víkendu 18.-20.9. jsme se v úzkém kruhu několika rodin setkali v Táboře Jana Ámose Komenského v Bělči. Děti i my jsme byli nadšeni prostorem – pro nás naprosté pohodlí a pro děti prostor na hraní, ale také možnost projet se na lodičkách nebo vyrazit na výlet. Bylo by hodně co vyprávět – ale shrnuto – bylo nám spolu dobře.

Oba večery jsme s mou ženou a Martou Vomlelovou spokojeně čekali, až rodiče uspí děti, a pak jsme se společně zamýšleli nad vybranými texty. Byly jimi žalmy – 4. a 98. Je celkem zbytečné tuto část večera blíže popisovat – každý z pohledů na daný text byl obohacující. A následovaly hry – v roli nadšeného průvodce byl Martin Časar.

Píši toto ohlédnutí také proto, že už jsme rovnou vybrali termíny na další setkání – na jaře a na podzim. Na jaře to bude těsně před Velikonocemi – 26.-28.3. a na podzim znovu v září – 17.-19.9.

Tak tedy, kdo byste měl chuť jet tentokrát s námi, pohlídejte si kalendář!

Jirka Ort

Ohlédnutí za sestrou Květou Sanderovou

Přítomnost ses. Sanderové jsme si vždy mohli uvědomit ještě dříve, než jsme vstoupili do našeho kostela v Uhříněvsi. Prostě proto, že jsme museli projít po chodníčku mezi růžemi, o které se Květuška starala. Stejně ji mám spojenou s biblickými hodinami počátku mého působení v tomto sboru. Když vzpomínám na návštěvy u Sanderů doma, tak to bylo vždy spojené se vzpomínáním na uhříněveský evangelický sbor, se kterým byli s manželem prostě propojeni. Spolu s Láďou a Jiřím Zejfartovými, Zdeňkem Škrabalem, ale také s Libuší Votavovou (byť ta byla o něco mladší) a dalšími patřili do generace intenzivního společenství mladých lidí, kteří spolu v tomto sboru zažívali válečné a poválečné období. Spojovalo je společné promýšlení světa kolem nich (odrazy tohoto promýšlení se nám zachovaly v časopise Úsvit, který vydávali), spojovala je i tragédie člena sdružení Jana Macháněho, kterého zavraždili nacisté na konci války při masakru na zahradě vily Bretschneiderů. Spojovalo je promýšlení budoucnosti. Nabízím úryvek ze vzpomínek jejího muže, Rudolfa Sanderu, na toto období. Pro informaci k textu – ses. Sanderová byla rozená Zemanová.

"Významná akce, které jsme se v počtu sedmi členů našeho Sdružení zúčastnili, byl Sjezd českobratrské mládeže evangelické v Novém Městě na Moravě ve dnech 28. června až 2. července 1946. Z Prahy jsme jeli rychlíkem do Havlíčkova Brodu, tam jsme si prohlédli město, vystoupili na věž tamního kostela a odpoledne pokračovali v cestě do Nového Města na Moravě. K večeru jsme se přihlásili v gymnasiu, kde jsme byli ubytováni. Bylo tu již hodně delegátů. Na kabátech jsme měli odznak sjezdu a lístek s jménem a místem sboru. Město je malé, ale pěkné a leží v krásném kraji. Je tam několik rybníků. Druhý den ráno po umytí v potůčku a snídani v sokolovně jsme vyslechli přednášku synodního kurátora JUDr. Antonína Boháče na námět „Pokušení chleba“ a po dobrém obědě přednášku profesora Rudolfa Říčana z evangelické teologické fakulty na téma „Pokušení moci“. Večer jsme byli v kostele na hudební akademii. Další den byly slavnostní bohoslužby s kázáním faráře Bedřicha Jerieho. Účastnilo se mnoho lidí, takže se do kostela ani nevešli. V 11 hodin byl na náměstí tábor lidu, kde pronesl výborný proslov bratr farář ThDr. Viktor Hájek z Brna, který se zabýval zejména tehdy velmi frekventovaným pojmem reakcionáře. Po obědě jsme ještě vyslechli přednášku faráře Štěpána Šoltésze „Pokušení nábožnosti“. Dne 1. července 1946 jsme my uhříněvští sdruženci podnikli samostatný výlet na hrad Pernštejn. Ráno jsme jeli vlakem do Nedvědic a tam zašli na samotný hrad. Byli s námi i Skotové a holandský farář. Hrad je nádherný, velmi dobře zařízený i nábytkem. Je v něm spousta chodeb. Na cestě zpět do Nového Města jsme zažili železniční havárii. Lokomotiva předními koly vykolejila, takže jsme museli čekat, až se závada opraví. Šrouby v kolejích byly v delším úseku uráženy a celé kolejiště se posunulo o půl metru. Bylo docela příjemné sedět a čekat na stráni, až oprava skončí. Další den 2. července 1946 po snídani v hotelu jsme vyjeli z Nového Města na Moravě domů. Byl to výborný a nezapomenutelný zájezd, plný dobrých dojmů. Počasí bylo nádherné, po celou dobu bylo krásně a teplo.

Dne 4. července 1946 jsem se večer s Květou Zemanovou zúčastnil oslavy Mistra Jana Husa ve Smetanově síni Obecního domu v Praze, kterou pořádala Českobratrská církev evangelická. Proslov měl ministr Prokop Drtina."

Dojímá mě tato vzpomínka na dobu, kdy měli všichni život před sebou. A naplňuje mě vděčností, že jsme směli být i my součástí života, který prožila sestra Květa Sanderová, že jsme směli přijímat obohacení od velice skromného a obětavého člověka, který z hloubi srdce věřil, že Hospodin, Bůh Izraele, poslal na tento svět svého Syna, Ježíše z Nazareta, aby se stal naším zachráncem, spasitelem, Kristem. Můžeme s radostí věřit, že tato její naděje byla naplněna.

Vzpomínky na Říčany

Nedělní škola v Říčanech ve 40. letech (chodila jsem tam 1940-46) se konala vždy po bohoslužbách nejprve v budově „staré“ radnice, kde se za války v 1. patře učily 2-3 třídy dívčí obecné školy. V jedné z nich byly i bohoslužby a nedělní škola. Později jsme přešli do nízkého domku (tehdy u něj byla benzínová pumpa) na Černokostelecké ulici proti vyústění ulice k nádraží. (Do kdy se používala tato budova, nevím, v srpnu 1946 jsme se vrátily s maminkou do Teplic a do Říčan jsme jezdily jen na návštěvy k prarodičům).

Děti bylo hodně, takže jsme se po společné modlitbě, písni a „zlatém textu“ rozdělily podle věku do 2-3 oddělení, ve kterých vyučovaly sestry Marhoulová (později její starší dcera Miluška, sestra bratra Marhoula, která se po vystudování školy stala učitelkou a dostala umístěnku – myslím – do Žatce), Hradcová, Kramperová a bratr Krampera. Ve skupinách se (na různé úrovni) mluvilo o událostech, které souvisely se zlatým textem a pak jsme se znovu sešli ke společné písni, modlitbě a závěrečnému (mnohohlasému) zopakování zlatého textu.

Ke zpěvu jsme měli zpěvníček pro evangelickou mládež „Zvonky“, který už nemám, ale pamatuji si z něj (po 75 letech – nevím proč) vánoční píseň „Vánoční zvonky“:

Neslyšíte zpívat zvony vánoční,
neslyšíte, jak velebně krajem zní?
Vyprávějí svaté zvěsti dojemně,
že se Kristus Pán narodil v Betlémě.

Ref.: Bim-bam, bim-bam,
zvon si jasně pěje,
bim-bam, bim-bam,
až se srdce chvěje.

Píseň míru hlaholí
do dědin i do polí.
Neslyšíte zpívat zvony vánoční?

Píseň měla asi i další sloky, ale ty si už nevybavuji a ani nevím, kolik jich bylo. V Teplicích tento zpěvníček neznali a patrně také odtud zmizel, protože se jeho texty /stejně jako texty zpěvníku pro dospělé „Písně cestou života“) zdály příliš romantické a neodpovídaly přísnějšímu evangelickému duchu, který byl po válce propagován. Nevím, jestli i zde, ale v Teplicích jsem to vnímala velmi silně. V nedělní škole byl pěkný zvyk společně poblahopřát dítěti, které mělo právě v tom týdnu narozeniny. Přitom dostalo kartičku s natištěným textem „Zlatý text Tvé neděle“ a ručně dopsaný zlatý text. Když pan farář Petřík opatřil pro sbor tzv. kalíšky – pro dívky přívěšek na krk, pro chlapce jehlici do klopy – které byly zlaté (resp. stříbrné), mohli rodiče svému dítěti (nebo i sobě) přikoupit ke kartičce i tento dárek.

Když jsme se v létě 1953 do Říčan vrátily, protože mamince astmatické prostředí znečištěné exhalacemi severočeského průmyslu vadilo, byla jsem už po konfirmaci. Bohoslužby se konaly v 1. poschodí hlavní budovy školy na Masarykově náměstí. Jestli tam byla i nedělní škola a v jakém počtu – to už nevím. V r. 1956 jsem jako učitelka odešla na umístěnku do Lovosic a když jsem

se v r. 1960 vrátila, konaly se bohoslužby a pro mne sdružení mládeže v podkrovní místnosti rodinného domku sestry Fialové v Táborské ulici. Do sdružení tehdy dojížděli i někteří mladí z Uhříněvsi a protože se konalo až v neděli odpoledne a paliva na dlouhodobé vytápění „sborové místnosti“ pro celý den bylo málo, usídlili jsme se u paní Fialové v kuchyni a ona se schůzek s námi zúčastňovala. O sdružení a jeho akcích jsme si vedli kroniku, kterou ilustrovala velmi talentovaná výtvarnice Alena Petříková (nyní Dobrovolská). Co se stalo s touto kronikou, nevím, a také sdružení se časem rozprchlo, jak jsme zestárlí, založili si rodiny a měli jiné starosti.

Kdy skončilo naše hostování u sestry Fialové, nevím, ale určitě trvalo nejméně do r. 1964, protože v podkrovní sborové místnosti byly postupně křtěné obě mohe děti (Jan 1963, Jitka 1964). později propůjčovala ke konání bohoslužeb i výuce náboženství Československá církev husitská svůj sborový dům na ulici 17. listopadu a po vybudování domu Senior na Komenského náměstí našel náš sbor pro svoje bohoslužby útočiště v tomto domě. Kdy došlo k tomuto přemístění, nedovedu určit.

Podle vzpomínek ses. Voříkovské Jiří Ort